

FRÅGOR VI HOPPAS FÅ SYNPUNKTER PÅ.

Vi hoppas du lämnar kvar listan med svar.

Om du vill kan du få en extra kopia.

De följer någorlunda ordningen i Checklistan

+++++

Här nedan finns dels en genomgång av vad vi ser kan göras, dels anslutande frågor för att få din syn saken.

En sak är säker: Forskning och försök är en viktig bit, men kunskapen och erfarenheten i det praktiska jordbruket behövs för att klara de utmaningar vi har.

Vi ska försöka sammanställa och återkomma med resultaten.

SÅ LÄMNA KVAR DEN IFYLLDA LISTAN.

NAMN ÄR TREVLIGT (MEN BEHÖVS INTE).....

Denna sammanfattning

Den omfattar nu 5 workshops (Västraby, Hellegården och Egonsborg (Trelleborg), Knästorp och Löderup, V H E K L i denna lista., i huvudsak denna ordning radvis, i några fall efter varandra på samma rad.

Vi har haft lite strul både med listan och med insamlingen vilket gett svinn.

Sedan är klart det är tolkningsfrågor. Uteblivet svar i en rad, betyder det 0 eller ej tillämpligt?. Här har använts det senare..

En snabbsummering:

Mest begränsande: N, mikro, struktur, timing

Kväve: Sensor- få använder men intresse finns. Kombisådd - många använder. Proteinhalt-intresse finns.

Mull: ses som viktigt och arbetas med.

Fånggrödor: de flesta har använt, också övervintrande. 50/50 på frågan om problem. Alla tror eftergrödor blir viktigare framöver.

Växtföljd: Alla tycker den viktig, de flesta tror att eftergrödor kan verka som avbrottsgrödor. De flesta ser på resistensegenskaper.

Biologisk mångfald: i stort sett alla tycker den är viktig och arbetar med den.

Reducead bearbetning: praktiseras i någon omfattning av i stort sett alla och erfarenheterna är positiva

**Bekämpning: 4 av 6 tycker att en minskning av bekämpningsmedel bör eftersträvas.
Nästan alla ser på sorters resistens.**

De allmänna frågorna:

I stort sett alla tycker miljöfrågor är viktiga.

Synen på klimatdiskussionen är blandad.

Alla tror att det går att bättre kombinera ekonomi och miljö

Alla tror att eftergrödor blir viktigare framöver

De flesta indikerar intresse för nollrutor och alla för pilotrutor.

Diskussionspunkter som kom upp:

Var tar kvävet vägen när fånggrödor fryser ner? Efterverkan?

Rotogräs och övervintrande fånggrödor.

Har fälldata som tidigare proteinhalter, skördar och nollrutor något värde?

HÖGA SKÖRDAR – KAN DET VARA UTHÅLLIGT?

En summering av vad vi tror oss veta:

Höga skördar är bra för både samhället, konkurrenskraften och miljön om man anpassar odlingsåtgärderna efter behovet och tar de helhetshänsyn som kan behövas.

Frågor till dig som deltagare:

Vad är dina egna erfarenheter av skördeutveckling, bördighet och bra skördar?	kryssa
Bara bra V	-
H	3
E	4
K	13
L	10
Delat V	-
H	3
E	6
K	4
L	5
Bäst vara försiktig	

Kommentarer:

VAD BROMSAR SKÖRDEUTVECKLINGEN?

Här vet vi inte så mycket. Vad anser du? Sätt en siffra 0-6 nedan. 6 är viktigast.

	V	H	E	K	L
Kväve.....	- 4,8	3,0	4,4	4,8	
Fosfor, kalium.....	- 4,7	3,4	4	3,5	
Annan växtnäring, ange gärna vad ...-	3	3...	2,3	2,9.....	
Kalk, pH.....	- 4,7	3,4.....	4,4	4,9.....	
Markstruktur.....	- 5,6	3,9.....	5,2.....	4,9.....	
Mullhalt, liv i marken	- 4,8	4,0.....	5	5,1.....	
Markpackning	- 4,0	3,6.....	5,1.....	5,4.....	
Timing av åtgärder	- 4,6	3,3.....	4,8	4,5.....	
För dålig växtföljd	- 4,4	4,0.....	5,5...	4,6.....	
Ogräs och växtsjukdomar.....	- 3,9	4,9.....	3,9	4,5.....	
Dålig dränering.....	- 4,0	4,4.....	4,1.....	5,8.....	
Torkperioder	- 5,6..	4,0.....	5,6.....	5.....	
Annat:					

.....

.....

CHECKLISTA ÅTGÄRDER.

	Vad kan göras	Resurser
Växtnäring och kalk, markkarta	Åtgärda enl rekommendationer P och kalk ev precisionsteknik Obs K/Mg kvot och mikro Pilotrutor i diagnossyfte vid problem.	JV Greppa , R FO

KVÄVE.

Kvävegödsling	Nollrutor (FO utvärdering m strållängd) Precisionsteknik Beakta tidigare skördar o proteinhalt (FO Kväveperspektiv) Pilotrutor för känslspröt framåt. (FO)	JV, Greppa, R, FO
---------------	--	-------------------

Frågor till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Använder du sensor			
V	1	11	
K	0	6	
E	0	10	
K	2	13	
L	2	12	
Kan du tänka dig att använda sensor?			
	10	0	1
	3	1	0
	6	3	0
	10	0	2
	8	2	4
Använder du kombisådd?			
	8	4	
	5	1	1
	5	5	0
	11	6	
	11	3	
Kan du tänka dig använda kombisådd			
	8	2	
	2	0	
	6	1	
	12	0	
	11	2	
Kan du tänka dig utöka proteinanalyser för bättre kvävestyrning			
	10	0	
	4	0	
	7	0	
	10	1	4
	12	0	1

Använder du, eller har använt, skördekartering	-	-	
	-	-	
	2	5	
	3	13	
	4	10	
Hur många år? (sätt siffra i Ja-rutan)			

MARKSTRUKTUR OCH MULLHUSHÅLLNING

Markstruktur	Beakta mullhushållning (se nedan) Minska markpackning Växtföljd (se nedan) Timing av bearbetning och körningar (se nedan)	JV, Greppa, R, FO
Mullhushållning och liv i marken (hör ihop)	Skörderester och stallgödsel mm. Ingen eller reducerad bearbetning Fånggrödor, eftergrödor, helst övervintrande	FO, dels mkt bakgrund, dels Odlingsperspektiv. Greppa vf-modul

Vad vi tror oss veta:

Mull är ett ord med positiv klang. Det leder tanken mot bördighet och frodighet. Ändå är det ett faktum att våra bästa slättbygder har ganska låga mullhalter.

Men vi ska ändå tänka på mullhaltsutvecklingen. En internationell genomgång visade att någonstans kring 2 % organiskt kol, är en kritisk (men ungefärlig) gräns där mullhalten börjar begränsa odlingen. Det betyder 3,6% mull. Den svenska mullhaltsklassen "måttligt mullhaltig" ligger mellan 3 och 6 % mull.

Men mullhushållning är inte bara fråga om mullprocent. Det är fråga om att ge energi till livet i marken, från maskar och smådjur till svampar och bakterier.

Frågor till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Har du marker med mullhalt under det kritiska området	10 5 8 13 8	2 2 2 4 5	2 2
Ser du mullhushållning som viktig?	10 6 8 14 15		
Har du medvetet gjort åtgärder för mullhushållning	11 6		

	8		
	10	4	
	15	0	

FÅNGGRÖDOR, EFTERGRÖDOR.

En eftergröda växer på hösten efter en ordinarie gröda. Det kan vara en fånggröda, det kan också vara för en medveten produktion av foder, energiråvara eller rentav grön gödsling. En eftergröda kan gödslas om det behövs.

Eftergrödor bidrar till mullhalt och bördighet på två sätt: de skapar växtmassa, ger mullråvara och energi till marken, de ger marken skydd och stabilitet under en kritisk tid höst och kanske vinter.

Till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Har du använt fånggrödor?	7 5 8 12 13	5 0 0 3 2	
Har det i så fall gett problem?	5 3 6 5 4	4 3 3 9 7	
Har du haft övervintrande fånggrödor?	4 5 4 3 6	6 1 6 13 9	
Tror du eftergrödor av olika slag blir viktigare framöver?	6 6 7 11 15	2 0 1	3
Kan man i så fall låta bli höstbearbetning?	- - 3 4 3	- - 3 6 9	- - 1 3 5

Erfarenheter? Ge gärna kommentar och beskrivning:

....Problem på lerjordar. Ogräs, kvickrot. För sent för bra bekämpning, N behövs

.....

.....

VÄXTFÖLJD, GRÖDFÖLJD, FÖRFRUKTSVERKAN.

Vad vi tror oss veta.

Det finns summerande tabeller, t ex i Jordbruksverkets Anvisningar för gödsling och kalkning. Det är summerade resultat av långvarig och ambitiös forskning.

Å andra sidan ser vi i t ex veteförsöken de senaste åren att höga skördar ofta uppnås i vete efter vete eller efter annan stråsäd.

Kan det vara så att höga skördar är en sak, långsiktig odlingssäkerhet en annan?

Vi tror väl dock att växtföljd är viktig för ett bra odlingssystem.

Frågor till dig som deltagare:

För vissa grödor som ärter, betor, potatis och raps finns ganska klar kunskap om att de inte får återkomma för ofta, av olika orsaker i olika fall.

Men förutom det:

	Ja	Nej	Vet ej
Anser du att varierad odling är ett plus i sig	- 6 10 13 13	1	
Tror du att en eftergröda kan fungera som en avbrottsgröda i odlingen?	- 4 8 10 12	- 2 1 3 3	1 4
Brukar du se på sorters resistensegenskaper?	- 6 9 13 12	- 2 0 1 3	

Erfarenheter? Ge gärna kommentar och beskrivning:

.....

.....

.....

BIOLOGISK MÅNGFALD.

Egentligen är jordbrukets själva ide att gynna den gröda man odlar på bekostnad av mångfalden. Men det börjar komma en diskussion. Landskapet, det ekologiska systemet, är mer än åkrarna. Det är bra med pollinering, det är bra med rovinsekter och fåglar som håller tillbaka skadedjursutveckling, osv.

Och så tillkommer andra värden, alltifrån rekreation (BoB), jakt, egen tillfredsställelse osv.

Det finns mycket man kan göra med små medel, alltifrån lärkrutor till örter i åkerkanten. Jordbruksverket har bra information.

Men vi borde veta mer om hur mångfaldsåtgärder också ger ekonomiska plusvärden.

Fråga till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Anser du att biologisk mångfald är viktig och kan vara värd en viss insats eller lite besvär	12 6 9 14 11	1 3	2
Har du själv gjort insatser för mångfalden?	11 5 8 10 8	1 3 3	1

REDUCERAD BEARBETNING

Jordbearbetningen är kostsam och kräver energi. Jordarna mår i många fall väl av att inte omröras så mycket. Å andra sidan behövs ogräsbekämpning och luckring.

Frågor till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Använder du reducerad bearbetning?	9 6 10 12 13	3 0 0 2 1	
I så fall - på mer än hälften av arealen?	1	9	

	4	2	
	1	9	
	4	8	
	6	8	
Är erfarenheterna positiva?	8	0	
	7	0	
	8	0	
	10	0	
	11	1	3

OGRÄS OCH SJUKDOMAR, BEKÄMPNING.

Kemisk bekämpning fungerar oftast bra. Dock finns detta med miljöfrågan. Vi har en aktuell debatt om bin. Vi hittar olika bekämpningsmedel på avlägsna platser, t ex i polarområdet. De kan transporteras långt. Bekämpningsmedel i vatten är också ett problem.

Det skulle kännas bra att reducera dessa riskfaktorer. Det finns ju nu ett EU-direktiv om Integrerad bekämpning. Det finns i vissa fall alternativ. Det kommer mekaniska metoder. Vi kan arbeta mer med odlingsystem och ekosystem. När det gäller sjukdomar finns sorter med högre resistens.

Frågor till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Tycker du det känns viktigt att minska spridningen av bekämpningsmedel?	- 4 9 14 15	- 1 1 1 0	
Använder du ibland medvetet resistent sorter?	- 6 9 11 10	 1 1 5	

MARKPACKNING

Frågor till dig som deltagare:

	Ja	Nej	Vet ej
Tror du markpackningen spelar roll på din gård?	- 6 10 13 15		
Arbetar du för att minska den? V H E K L	13 14	1	
DRÄNERING OCH AVVATTNING			
Frågor till dig som deltagare			
	Ja	Nej	Vet ej
Tror du detta ger nackdelar för skörd och brukning på din gård?	- - 6 9 14	- - 4 4 0	1
I så fall – gäller det en stor del av arealen?	2 5	9 9	

Allmänt

<u>Håller du med? Kryssa för!</u>	Ja	Nej	Vet ej
Klimat och miljö är viktiga frågor	- 5 9 13 14	1 1	
Klimatdiskussionen syns mig överdriven	- 1 1 5 11	- 3 8 0 4	2 1 4 0
Det är möjligt att förbättra både ekonomi och miljö	- 4 9	2 0	

		15	1	
		11	0	
Eftergrödor av olika slag blir viktigare framöver	V	-	-	
	H	6	0	
	E	8	1	
	K	11	1	1
	L	15	0	
Jag är intresserad av nollrutor		-	-	
		4	2	
		8	2	2
		13	1	2
		10	3	2
Jag är intresserad av pilotrutor		-		
		6		
		10		
		12	3	2
		9	4	2

Något viktigt vi har glömt?

Bevattning

.....

.....

.....